

6/387

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

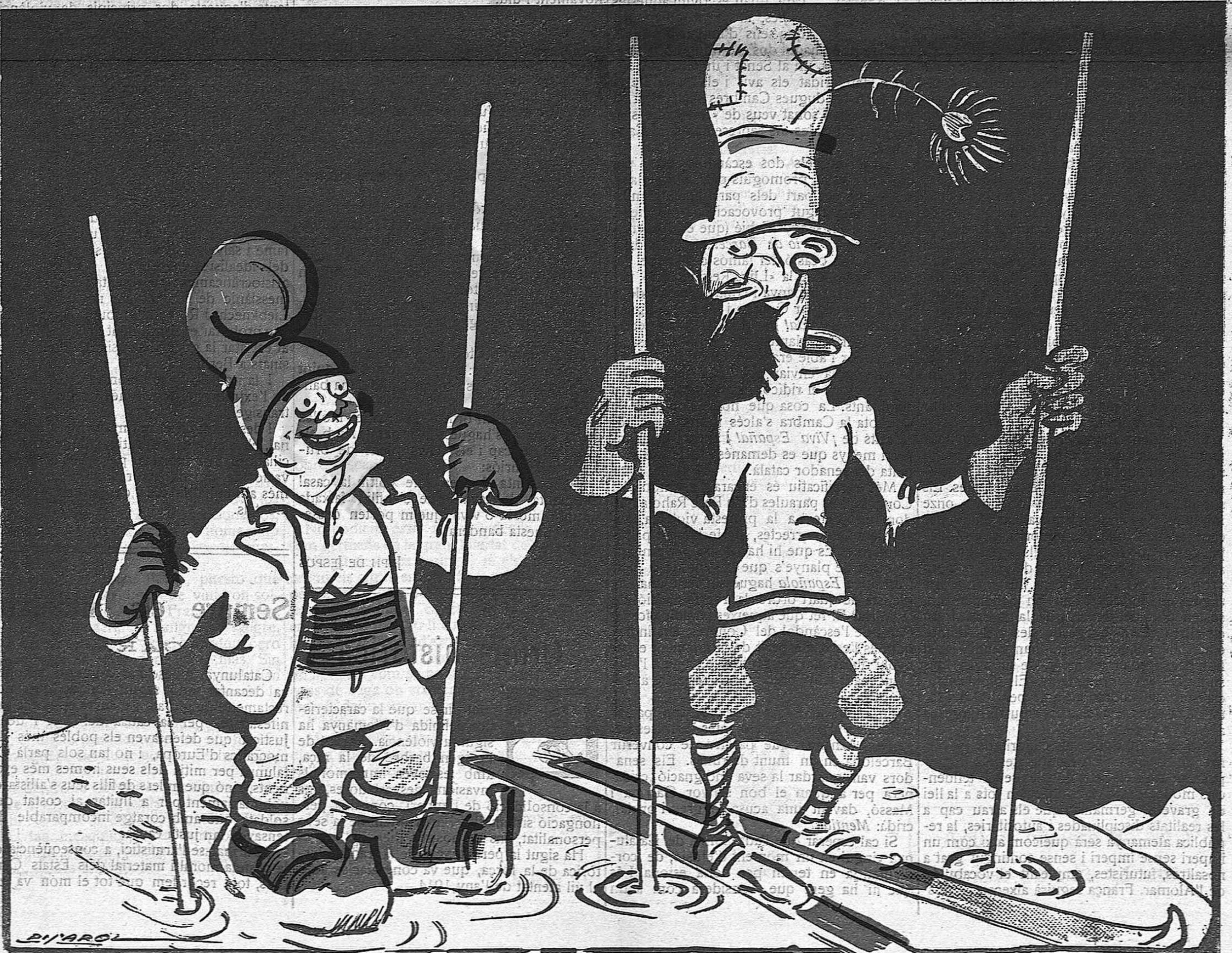
ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa T. López Berragosa)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO 1415. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANJOER, 2'50

SPORTS D'HIVERN

Et fumaràs de nassos, home, no vulguis jugar amb gent bragada

Aquest número ha passat per la censura

La lliçó de Berlín

Catalunya hi han dues altíssimes intel·ligències en la república de les lletres. Una d'elles és, naturalment, En Gabriel Alomar. Un dia, en el repòs d'un jardí acadèmic

que omplia de soroll una tertúlia, de teòrics dialogadors, l'Alomar ens va llençar aquesta pregunta:

—A qui donarieu preferència, a l'Alemanya d'En Liebknecht o a la França d'En Maurras.

Estàvem en plena guerra, és a dir, en ple i encogat sentimentalisme. Aquells amics meus no varen titubegar: La França d'En Maurras. És a dir, el geni tradicional, la gràcia, la mesura, la claretat de França. Però l'Alomar no es referia als esperits nacionals sinó a les trajectòries polítiques, i per això quan va arribar a mi la interrogació, vaig votar per l'Alemanya d'En Liebknecht contra la França d'En Maurras.

L'Alemanya d'En Liebknecht ha estat un abort. Ja no n'hi haurà d'Alemanya d'En Liebknecht. Tal vegada, l'Alomar i els seus iguals en idees, percebran ja una solidària admiració per l'Alemanya revolucionària i un menyspreu allunyament de la França; emperò el geni alemany, eternament dur, ha obert als nostres neo-germanitzants la lliçó de la tragèdia d'En Liebknecht. Ja no podria l'Alomar repetir la seva pregunta, Berlin li respon presentant-li l'espantosa fusellada del gran revolucionari. En Maurras, entretant, segueix desgranant els seus raonaments realistes, confiant en el seu despatx, mentre la república segueix aixamplant-se. En Liebknecht ha caigut mort pels seus. Totes les possibilitats revolucionàries segueixen vinculades a França. Per l'Alemanya, després de la jornada del 17 de gener, no pot sentir fervors cap radical.

Un incident dramàtic? No, no; el coronament de tota una acció nacional. Heu's aquí sinó les eleccions per a l'Assemblea Nacional. Heu's aquí les seves estadístiques. Els socialistes majoritaris han obtingut onze milions de sufragis, equivalents al 39 per cent del cens total. Els minoritaris, els independents, que no són pas els spartaquistes, aconseguiren dos milions de vots, o sigui prop del 8 per 100 del cens. Els majoritaris segueixen a l'Ebert i an En Scheidemann, sostenedors del imperi i de la guerra. Però els altres partits burgesos, des dels demòcrates als pangermanistes, han reunit igual nombre, aproximadament, de sufragis, més superiors en representants. Els diputats socialistes equivaldran a un 47 per 100 del total de la representació. Els diputats burgesos a un 53 per cent.

No podran, doncs, els majoritaris governar en socialista. Els demòcrates els hi imposaran amb els seus vots les seves tendències moderades, i com obeeixen tots a la llei de gravetat germànica que els atrau cap a les realitats disciplinades i autoritàries, la república alemanya serà quelcom així com un imperi sense imperi i sense contingut grat a nosaltres, futuristes, empleant el vocabulari de l'Alomar. França seguirà aixecant la nos-

tra senyera, perquè Alemanya ha tornat a repetir en la pau les seves crueltats de la guerra, matant an En Liebknecht, el cadàver del qual oferim an aquells somniadors que creien tornaria a arribar-nos la llibertat del Septentrió.

PARADOX

Els escàndols parlamentaris

A qüestió catalana ha tornat a discutir-se al Parlament de Espanya. No s'ha arribat encara, quan escrivim aquestes ratlles, al debat fonamental que sens dubte es produirà.

Però ja hi ha hagut dos escàndols parlamentaris enormes, un al Senat i un altre al Congrés. Han cridat els avis i els pares de la pàtria. A les dugues Cambres s'han alçat els bastons i han sonat veus de «fòra, que s'en vagin!», dirigides als representants de Catalunya.

Cal dir que els dos escàndols—dos, per ara—han estat promoguts pels anticatalans, sense que per part dels parlamentaris nostres hi hagi hagut provocació de cap mena. Al Senat, un senyor Fabié (que és el corresponent del *Diario de Barcelona* a Madrid) afirmà, amb ocasió del famós discurs del general Aznar, que la «Lliga Regionalista» treballa contra Espanya i contra l'unitat de la pàtria, i el senyor Garriga i Massó, indignat, exclamà: *Mentida!* La paraula no és certament gaire parlamentària, però l'acusació del senyor Fabié era greu. En tot cas, aqueix senyor podia enviar padrins al senyor Garriga, segons el ridícul ús establert en casos semblants. La cosa que no és comprèn és que tota la Cambra s'alçés furiosa i esclatés en crits de *Viva España!* I encara es comprèn menys que es demanés l'expulsió violenta del senador català.

Més significatiu és encara l'escàndol del Congrés. Les paraules d'En Pere Rahola que donaren pretext a la protesta violenta, són absolutament correctes, perfectament parlamentàries. És que hi ha ofensa per a ningú en el fet de planye's que la gent de la *Liga Patriòtica Española* haguessin fet d'una cupletista de quart ordre la representació de la pàtria? El fet que aqueixes paraules fossin causa de l'escàndol del Congrés, ens indica quin és l'estat d'esperit del Parlament espanyol i quins són els sentiments que a l'ambient madrileny predominen respecte a Catalunya.

En canvi, al Senat espanyol van passar sense crits ni protestes violentes les frases del general Aznar en que parlava de convertir Barcelona en un munt de runes. Els senadors van guardar la seva indignació cridant per a quan el bon senyor Garriga i Massó, davant una acusació greu i brutal, cridà: *Mentida!*

Si cal esperar que l'autonomia de Catalunya vingui en un moment d'efusió, de cordialitat, ja en tenim per bona estona. I és que hi ha gent que considera com a un

agravi intolerable i com a un desvergonyiment el simple fet que els catalans demanem l'autonomia. Tan bon punt veuen allà dalt que això de l'autonomia va de debò, s'exasperen, protesten i formulen terribles amenaces.

Tal és la realitat. No serveix de res el tancar els ulls davant d'ella. És pueril el volguer posar remei al mal amb l'aigua de malves de les parauletes afectuoses i els procediments cordials. Són els enemics de Catalunya els qui duen el verí a l'ànima, i és fatal que enverinin tots els debats i inutilitzin tots els esforços dels catalans per a la pacífica consecució de l'autonomia.

FULMEN

En Daixòs i En Dallòs

RONDALLA

En daixòs està enxofat en la butaca fent veure que rumia. Entra En dallòs i diu:

—Senyor daixòs; aquesta tarde han arribat forasters. Uns ganxos els han agafat pel seu compte, els han dut al bar Tomeu i els han pelat, jugant malament, tots els diners que duien.

En daixòs no's mou. Dirigeix una mirada inexpressiva a n'En dallòs i li senyala la porta.

En dallòs fa trutis i als cinc minuts torna a entrar:

—Senyor daixòs; al music-hall *La Camalliga* acaben de debutar dugues nenes de tretze anys. Treballen nudes i sembla que fan gestes renyits amb la moral.

En daixòs quiet. Veient que En dallòs no's mou li senyala la porta.

En dallòs s'esmuny i als cinc minuts entra novament i diu:

—Senyor daixòs; acaben de robar la caixa del Trust Bank que, com vostè sap, està situat al mig de la plaça. Pesava cent quintars però els lladres portaven un camió automòbil sobre'l que hi havia montada una grua potent i han lograt carregar la caixa i fugir. Amb poc més d'una hora han estat llestos.

En daixòs segueix immòbil. Als pocs moments s'adona que En dallòs no se'n va i li senyala la porta.

En dallòs desapareix i als cinc minuts torna en escena:

—Senyor daixòs, exclama. Una banda d'apaches s'ha situat al pla del Os i fa col·lecció de carteres i d'orelles. No contents en llimpiar a les víctimes dels objectes de valor que duen, s'entretenen tallant el coll d'algun i ratllant la cara a tots.

En daixòs continua convertit en estàtua seient. Amb un signe fa guillar novament a n'En dallòs.

Als cinc minuts torna En dallòs:

—Senyor daixòs: a la finestreta d'un quint pis del carrer de les Mosques hi ha una bandera...

En daixòs fa un brinco com si les molles de la butaca s'haguessin disparat. Amb els ulls fòra del cap i els llavis plens de brumera crida furios:

—Cinquanta de peu que voltin la casa! Cinquanta de cavall que s'enfillin fatxada amunt i, morta o viva, que'm porten desseguida aquesta bandera!

¡Brrrrrr!

JEPH DE JESPU

Crims històrics

B pot dir-se que la característica definida d'Alemanya ha sigut la violència. Parint de l'origen barbe de la raça, amb les seves immemorials invasions devastadores, fins a la consolidació de l'imperi, com una perllongació sistemàtica i intermitent de la seva personalitat, fins als nostres dies.

Ha sigut la persistència de la tradició històrica de la força, que va concretar-se amb el vil atentat de l'any 1914.

Esperit de imitació

—I doncs, senyor Esteve?... que's deixa la barba?

—Ja veurà... He vist que el Kaiser se la deixa, doncs jo també.

Més paral·lament a aquest principi de la violència reaccionària, que ha presidit la formació dels Estats, s'ha desenrotllat el principi de la violència revolucionària, que ha sigut l'enemic més terrible i irreconciliable de la vella societat. Una força com instrument de domini, l'altre com a instrument de lliberació. Per un costat l'Estat detentador, per l'altre el representant dipositor del poder col·lectiu. L'Estat usant i abusant de la seva força brutal i injusta, el poble menaçant amb la seva força generosa i justiciera.

I aquesta guerra que ha excedit tots els límits de la violència no pot negar-se que ha sigut producte de la concepció tradicional de la força.

I després el volcà de Rússia, on van entaular batalla les dugues forces socials més definides i diferenciades, genuines representants d'aquests dos principis de violència, s'ha produït un altre moviment revolucionari a Alemanya que en els primers moments semblava tenir aquestes mateixes característiques, però que en les seves derivacions s'aparta de la convinguda classificació.

Va ésser l'ensorrament reflexiu i aparent de les antigues institucions i l'exaltació fictícia de les víctimes del règim històric d'opressió, i amb tot i la divisió de les forces impulsors, podia creure's que prevaleixeria en el nou període constructiu, el principi de la violència per la llibertat i per la pau; però ara aqueixos representants d'una força social intermitja s'han produït d'una manera infame i salvatge, convertint-se en victimaris dels idealistes més purs i generosos, més aristocràticament representatius de l'esperit messiànic de l'humanitat nova i justiciera: Liebknecht i Rosa Luxemburg, els únics que van protestar energicament del crim alemany al esclatar la guerra, han sigut vilment assassinats a Berlín.

I la noblesa revolucionària s'ha refugiat en l'extremisme social més íntegre i més intransigent.

I desaparegut el règim de força tradicional, els elements substituïts, moderats i conciliadors, han reclamat per a ells la conservació de l'ortodòxia reaccionària, amb el més abominable dels desenfrens governamentals.

R. JOVÉ

Sempre els mateixos

CARA

Catalunya, a l'esclatar la guerra europea, va decantar-se tot seguit—encara que indirectament, puig d'altra manera no podia manifestar-se—per la causa del Dret i de la Justícia que defensaven els pobles més democràtics d'Europa, i no tan sols parlà Catalunya per mitjà dels seus homes més eminents, sinó que milers de fills seus s'allistaren voluntàriament per a lluitar al costat dels soldats que amb coratge incomparable defensaven tan justa causa.

Al firmar-se l'armistici, a conseqüència de la desfeta moral i material dels Estats Centrals, tots recordem que tot el món va ex-

Del conflicte del "Goya"

A conseqüència dels lamentables successos del «Goya», en el que, com recordaran, un escamot de espanyolistes intransigents, tot fent patria davant d'una cupletista de quarto el rengle, provocaven cada tarde i cada nit als catalans amb acituts i cridories intempestives; a conseqüència d'aquells successos que encengueren la passió dels uns i els altres, uns quants joves catalanistes iniciaren una campanya a l'objecte de que el públic barceloní declarés el boicot a l'esmentat teatre, mentre i tant que el regenti l'actual empresa.

«Avui», el senyor Blasco, empresari del «Goya», canta la palinòdia en uns termes que no hi ha més remei que perdonar-lo. Al explicar, en una llarga i sentida carta a *El Diluvio*, tota la seva actuació com empresari a Barcelona, durant la qual ha demostrat el seu amor a l'art de la nostra terra emprenent dues temporades artísticament victorioses de teatre català, diu el senyor Blasco:

Como empresario estoy expuesto a equivocarme y a sufrir las consecuencias que mis equivocaciones traigan consigo, sin protestar en lo más mínimo y acatando el fallo de la opinión. Como ciudadano debo protestar y protesto enérgicamente del calificativo de enemigo de Cataluña, donde vivo hace más de ocho años, donde me he creado, o, mejor dicho, he consolidado mis medios de vida y donde han nacido tres de mis hijos.

Error i error greu fou el contractar a la tristament cèlebre coblejadora, però aquesta equivocació ja la pagà de sobres amb la mateixa temporada, més sorollosa que fructífera, i que acabà més accidentada de lo que que ell se creia.

Afegeix l'empresari del «Goya»:
Mi teatro ha estado siempre abierto a todas las ideas, y desde los jaimistas a las Juventudes radicales de izquierda han celebrado en él reuniones, conferencias y mítines pro autonomía, antes y después de la actuación de la dichosa Mary-Focela. Y no puede decir ninguna de las entidades a quien antes aludo que, al cederles el teatro para los actos antedichos, haya buscado lucro ni negocio alguno, pues siempre lo he cedido completamente gratis y algunas veces poniendo dinero encima.

Una de les coses que demostren la honradesa i la bona fe del senyor Blasco és el fet de que ell mateix hagi anat a Saragoça a trobar a l'Enric Borràs per a «rellevar-lo de tot compromís contret, si el gran actor català creia que, en les actuals circumstàncies, la seva actuació al «Goya» el podia perjudicar». Per això sol, que demostra una gran delicadesa, delicadesa que no hauria tingut un enemic de Catalunya, cal esborrar tot rencor contra aquest empresari i perdonar-li l'error comès; un error purament industrial-artístic, en el qual el sentiment patriòtic no hi tingué res que veure. No en và l'home és valencià, germà dels catalans de part del rei Jaume, i té tres fills nascuts a Barcelona. A tot allò de la Mary-Focela, doncs, tirem-hi un vel. Creuen els catalanistes intransigents que s'havia de donar una bona lliçó? Doncs la lliçó està donada. El culpable inconscient ha confessat el seu error?... Doncs a perdonar-lo i que no se'n parli més.

Ara, respecte al gest de impaciència de En Jaume Borràs, no esperant que l'Empresari el rellevés del compromís com havia fet amb el seu germà, d'això potser sí que en parlarem un altre dia.

ELS VIOLERS SIMBÒLICS

En els paratges reservats del bosc, el marge i el camí, s'alcen obscurs, aponcellats, els violers inadaptats, Es un coratge redemptor el que els empeny al sofriment, el que els emmena a donà olor als plec del aire glaçador. Es un coratge d'ameller que l'hom masell no estima prou: llençar morat, i olor, i pler als peus estúpits del febrer!... Quan infantó, vaig estimà

SISTEMA PRÁCTICO

Per a acabar amb la incomprensió del problema català en terres castellanes

Escenes campestres

—Burroooooo!.....

amb un amor d'or cristallí el làbamu republicà, i una il·lusió s'esbadella, Eren trassumpte aquelles fiors plantant-li cara a tot mal temps, d'herois i sabis redemptors a probatura de dolors, que'l fanatisme clerical els feu patir i els feu morir, donant perfum primaveral, apropiant l'hora del Ideal.

J. COSTA POMÉS

REPICS

La burda maniobra. D'altra cosa no es pot qualificar la gestió del diputat Sala, de Terrassa, exercint d'intermediari moderador en el plet dels Estatuts autonòmics.

S'ha vist d'una hora lluny que el pobre home

no era més que un ninot de molles mogut pel Coixet.

I, naturalment, els veritables representants de Catalunya no han volgut prestar-se a la farsa. Per això En Cambó li ha dit al senyor Sala: — Apa, no s'hi emboliqui vostè. A casa, casseteta, a cuidar-se el costipat.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Contràriament a lo acordat en el seus principis, la Mancomunitat catalana acaba de declarar-se partidària de estudiar i procurar, resoldre tots els conflictes de caràcter social que es plantegin a Catalunya.

Molt bé. Ara sols manca que als senyors mancomuners els guii un criteri ben lliberal i ben europeu al immiscuir-se en aqueixos assumptes del proletariat. Si aixís ho fan, aviat no quedarà un obrer que no sigui catalanista.

Els quatre submarins espanyols que havem disfrutat aqueixos dies a Barcelona acaben de fer proves d'immersió. Les tals proves han resultat un èxit. Un espectador, vell gat de mar, hi deia la seva: — Uil... no és nou això, a Espanya... Abans d'aquests, ja n'havíem tingut molts de barcos que se n'anaven a fons.

El senyor Calbeton, que exercia en l'actualitat de ministre d'Hisenda, ha tingut a bé morir-se sense veure aprovats els pressupostos ni l'Autonomia. Tan de bé li ha fet Déu! Així s'estalviarà de sentir dir bestieses i de presenciar marranades.

En Rahola en el Congrés i En Garriga en el Senat han fet l'efecte d'estufes. Vaia una manera d'escalfar-se les cambres cada vegada que apreten els catalans.

L'un: — Miente, su señoría. L'altre: — Su señoría es un bandido. Gràcies a Déu que en aquelles cases se parla clar una vegada a la vida.

Mentres els polítics de Madrid injurien a Catalunya per mitjà de certs diaris i fins en les cambres, els representants de França i d'Anglaterra, per boca dels il·lustres senyors Brousse, diputat, i Hardinge, embaixador, tenen paraules d'alta efusivitat i entusiasme per al nostre plet catalanista.

Això és digne de remarcar-se i de tenir-se en compte. I que vagin fent els defensors de la Mary-Focela.

Acaba de morir el famós actor italià Ermette Novelli. Ho sentim de debò perquè fou un artista que, estèticament, ens va fer disfrutar en moltes ocasions.

Però consolem-nos, pensant que de comedians rai, encara en queden. Oi, Alfonso Sala?

Amb tot això del bullit de les banderes els quins han rebut del carpó han sigut els centres avençats, que ara resulta que la bandera republicana no és lícita, i no la poden posar al balcó ni els dies de festa assenyalada, cosa que sempre s'havia permès.

Per cert que la bandera republicana, ben mirat i tenint en compte els colors que la formen és la més espanyola de totes. Ademés del rojo guardo, té el morat que és tret del pendón de Castilla.

Volen més símbols patriòtics?

S'ha fundat amb el nom de *Unión Nacional Monárquica*, una nova societat política en la qual hi formen, per ara, les següents personalitats: Vidal i Ribas, Manel Girona, Alfonso Sala, Comte de Caralt, Roig i Bergadà, i Comte de Figols.

Total sis. I vuit més que s'inscriuran... Heu's aquí la reproducció dels 14.

Realment la monarquia té unes columnes ben fermes a Barcelona.

Deixeu-vos d'una socolada com aquesta!

Aquell clown equilibrista que es diu don Palmacio Iglesias ha fet manifestacions monàrquiques a favor de don Alfons.

Alguns jaumins, de resultes d'això, han acordat expulsar-lo del partit. En Solferino el defensa, però Déu sap com s'acabarà el tràngol. Ja estem veient que l'home saltarà del partit tradicionalista al cos d'alabarderos.